

skepsis Blog

☰ Menu

Homeopathie bij hooikoorts

26/03/2014 door Rob Nanninga

Hoe kun je hooikoorts bestrijden met homeopathie? Drie Duitse artsen legden dat uit in het boek *Homöopathie bei Heuschnupfen*.

Om de keuze van het meest passende middel te vereenvoudigen, beperken zij hun Materia Medica tot 32 geneesmiddelen, van *Allium cepa* (bekend als ui) tot *Wyethia helenioides* (verwant aan de zonnebloem). Gezonde proefpersonen die deze middelen

innamen, rapporteerden soms symptomen die ook bij hooikoortspatiënten kunnen voorkomen. De homeopathie gaat uit van het similiaprincipe. Dit houdt in dat je met een homeopatisch middel specifieke symptomen kunt bestrijden wanneer het middel bij gezonde mensen tijdelijk soortgelijke symptomen oproept. Volgens homeopaten kun je achterhalen waar een middel goed voor is door het aan gezonde personen te geven.

Het boek biedt een aantal handige tabellen waarin je snel kunt nazoeken bij welke middelen een bepaald symptoom werd gemeld. Niezen is een symptoom dat bij 24 middelen voorkomt, dus dat laat nog veel mogelijkheden open. Maar er zijn nog allerlei andere kenmerken waarop je kunt letten.

Heeft de patiënt last van zijn neusvleugels of van het puntje van de neus, van zijn bovenste of onderste ooglid, zijn oren, zijn mond of zijn hals? Wanneer nemen de klachten af of toe: bij vochtig of droog weer, buiten of binnen, 's morgens of 's avonds? Heeft de patiënt jeuk of een brandend, stekend, verhit, droog, drukkend of opgeblazen gevoel? En hoe ziet zijn neusvocht eruit? Door al die gegevens te combineren, kan men een middel identificeren dat het beste bij de symptomen past.

Een voorbeeld uit de praktijk is een 40-jarige vrouw met hooikoorts. Zij vertelt dat ze veel dorst heeft. Dat symptoom komt bij tien middelen voor. De vrouw heeft ook opgemerkt dat haar klachten toenemen als ze van buiten naar binnen loopt. Dit kenmerk staat bij zestien middelen vermeld. Als je nu beide gegevens met elkaar combineert, dan houd je nog drie mogelijke remedies over. De keus valt op Natrium muriaticum (keukenzout), omdat de vrouw tevens last heeft van een koortslip. Het brandende gevoel waarover ze spreekt, past eveneens goed bij dit middel. Haar keelklachten worden voor het gemak genegeerd, want die staan niet bij Natrium muriaticum vermeld.

De vrouw krijgt als behandeling twee suikerpilletjes, die elk bevochtigd zijn met een druppel Natrium muriaticum in de potentie C30. Naar verluidt nemen haar klachten daardoor duidelijk af. Twee jaar later, in 2008, meldt ze zich echter opnieuw met een koortslip, brandende ogen en een hevig jeukende neus. De arts verstrekt nog een keer dezelfde remedie, maar dat heeft geen merkbaar effect. Daarom verhoogt hij de potentie van het middel naar C200. De vrouw krijgt twee suikerpilletjes die ze thuis in een half glas water moet oplossen. Ze mag daar regelmatig met een plastic lepeltje wat van nemen, waarbij ze het water iedere keer goed moet omroeren. Volgens de Duitse artsen had dit recept het gewenste effect.

Verdunningen en potenties

Een homeopathisch geneesmiddel kan worden bereid door een plant in fijne stukjes te hakken en circa veertien dagen in een alcoholoplossing te weken. Het mengsel wordt daarna gefiltreerd en al het vocht wordt eruit geperst. Neem één druppel van deze oertinctuur, voeg daar 99 druppels water en alcohol aan toe, en schud de vloeistof tien of vijftien maal krachtig. Je beschikt dan over één flesje met circa 5 ml vloeistof in de potentie C1.

Als je het helemaal volgens de regels wilt doen, dan moet het flesje voor twee derde met vloeistof zijn gevuld en met een kurk zijn afgesloten wanneer je het schudt. Dat schudden moet in verticale richting gebeuren, waarbij je het flesje elke keer met kracht laat neerdalen op een enigszins verende ondergrond. Een in leer gebonden boek is daarvoor zeer geschikt.

Vervolgens kun je één druppel van deze vloeistof krachtig schudden met 99 druppels alcohol en water om de potentie C2 te verkrijgen. Je houdt dan nog 99 druppels C1 over. Die mag je weggooien, maar in plaats daarvan zou je er ook 99 flesjes C2 van kunnen maken. De honderd flesjes die je dan bezit, kun je achtereenvolgens omzetten in tienduizend flesjes C3, een miljoen flesjes C4, 100 miljoen flesjes C5, etcetera.

Homeopathische geneesmiddelproeven worden meestal uitgevoerd met de potentie C30 of C12. De potentie C12 is even sterk verdund als één druppel oertinctuur in 50 miljoen kubieke kilometer alcoholoplossing (en komt overeen met de potentie D24). Als je daar een paar druppels van inneemt, dan is het onwaarschijnlijk dat je nog iets van de oorspronkelijke oertinctuur binnenkrijgt (om van C30 maar te zwijgen). Homeopaten geloven daarom dat er een onstoffelijke geneeskracht werkzaam is. Deze kracht wordt naar verluidt sterker en zuiverder naarmate het middel vaker wordt verdund, wat te danken zou zijn aan het feit dat het elke keer stevig wordt geschud.

Het is gebruikelijk om voor elke verdunning een nieuw flesje te gebruiken. Maar er bestaat ook een snellere methode waarbij je hetzelfde flesje elke keer leeg giet en vervolgens opnieuw met een alcoholoplossing vult. Die ene gepotentieerde druppel hoef je er dan niet meer bij te doen, want die kleeft nog aan het glas.

Ongeveer 70 procent van alle homeopathische middelen is bereid uit planten. In principe kun je echter vrijwel alles als geneesmiddel gebruiken: goud, arsenicum, keukenzout, een giftige spin of een Canadese bever. Stoffen die niet oplosbaar zijn worden vermengd met 99 delen melksuiker en in een porseleinen vijzel langdurig fijngewreven. Eén deel van dit mengsel kan opnieuw met 99 delen melksuiker worden vermalen om een hogere potentie te verkrijgen. Uiteindelijk bestaat het mengsel (vrijwel) uitsluitend uit melksuiker, dat je in water en alcohol kunt oplossen om nog hogere potenties te bereiden.

Deze tekst verscheen eerder in Skepter 26/1 als aanvulling op het artikel [Op zoek naar het similiaprincipe: Homeopaten weerleggen Hahnemanns leer.](#)

Homeopathie

< Verkouden van de kou

> De Milwaukee Test met homeopaten

13 gedachten over “Homeopathie bij hooikoorts”

Marco van Zwetselaar

01/04/2014 om 00:23 | Bewerken

Enkele vragen houden me bezig naar aanleiding van je heldere uiteenzetting.

Wat doet de homeopaat met het C1 preparaat dat hij niet gebruikt? Als hij dit zou weggooien, zoals jij suggereert, dan zal dit ene flesje op de lange termijn onze volledige aardse watervoorraad (1386 miljoen kubieke km, bron: U.S. Geological Survey) veranderen in een preparaat met potentie tussen D23 en C12.

Dat lijkt me, niet alleen vanuit zakelijke optiek, een uiterst onwenselijke situatie. Er is dan immers geen water meer dat niet al in C12 potentie de simile bevat, en het is dus ook onmogelijk geworden om ooit nog potenties te bereiden die sterker (meer verdund) zijn dan C12.

Aangenomen dat homeopaten inderdaad hun preparaatresten geïsoleerd houden van de waterkringloop, zien zij er dan ook streng op toe dat hun patiënten dat eveneens doen? Er is immers maar één verspild flesje op consumentensterkte (C12) nodig om de hele wereldwatervoorraad te veranderen in een preparaat met potentie C24.

Tenslotte, hoe maakt een homeopaat eigenlijk zijn instrumenten schoon?

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

01/04/2014 om 09:43 | Bewerken

Het bezwaar dat allerlei substanties die in afvalwater terechtkomen door verdunning allerlei krachten zouden ontwikkelen is al vaak geuit. Het enige dat homeopaten daar tegenin brengen is dat het niet om zomaar verdunnen gaat, maar om de combinatie van verdunnen en schudden.

Men zou denken dat scheepsmotoren en gemalen wel voor voldoende 'schudden' zorgen, maar in de homeopathische optiek werkt dat schudden alleen wanneer je met het flesje een precies aantal schudstoten geeft op een verende ondergrond.

Wat is de praktijk in homeopathische bedrijven? Al de alcohol die niet in geneesmiddelflesjes terecht komt en die niet verdampt wordt bij elkaar gedaan en aan de verfindustrie verkocht.

De homeopaten geloven dat het schudden uiterst belangrijk is, en sinds Benveniste geven ze hoog op van 'het geheugen van water', maar doorgaans is de laatste stap dat het vloeibare middel wordt gebruikt om kleine ronde suikerbolletjes (globuli) te bevochtigen, die men dan laat opdrogen.

Als je niet al te hard nadenkt is het nog voorstelbaar dat water (niet alcohol) een soort structuur heeft, maar hoe die structuur dan kan overgaan op suiker en zelfs blijft bestaan nadat de suiker verdampt is, is een mysterie.

Overigens kan men in geval van nood ook de naam van het middel op een stuk papier schrijven, daar dan een glas water op zetten, dan is na enige tijd het water ook een homeopatisch middel.

Kortom, pure magie.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

08/04/2014 om 17:44 | Bewerken

Dat homeopathica een houdbaarheidsdatum hebben, is in dit kader natuurlijk ook een raadsel. Ook daarover moet je niet te hard nadenken. Hoe men die houdbaarheid vaststelt, ontgaat me volledig. Normaal doet men bij geneesmiddelen eerst een versneld houdbaarheidsonderzoek, bijvoorbeeld bij een hoger temperatuur dan kamertemperatuur en rekent resultaten dan om naar kamertemperatuur. Dan kun je het middel introduceren zonder jaren te moeten testen op houdbaarheid. Vervolgens doet men aanvullend onderzoek bij kamertemperatuur of evt. bij lagere temperaturen als dat opportuun is bij een koelkastartikel.

Hoe zou je het concentratieverval (of het verlies aan homeopathische werking voor mijn part) van homeopathica met hoge "potentie" nu moeten testen? Kortom: men plakt er dus maar een datum op zonder enige achtergrond.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Constantia Oomen**

19/04/2014 om 07:12 | Bewerken

Ik weet niet waarom ik dit blog niet eerder gezien heb, maar nu zie ik het. Vraagt u maar, aan de allergie-ervaringsdeskundige bij uitstek: ondergetekende.

Rob, je tekst is hilarisch. Het geduld waarmee je in dezen alle getalletjes uit de homeopathie uitlegt. 😊

Dit: "De potentie C12 is even sterk verdund als één druppel oertinctuur in 50 miljoen kubieke kilometer alcoholoplossing (en komt overeen met de potentie D24)." Is dat echt waar? Het klinkt bijna ongelooflijk.

Ik ben een levenslange allergie patiënt en heb veel geprobeerd. Ja, ook homeopathie. Wel nu: homeopathie werkt voor geen meter. Dat zal skeptici niets verbazen, maar dat is inderdaad mijn ervaring. Ik heb het geprobeerd,

maar mijn lichaam zei: "Wie houd je voor de gek hiermee? Mij niet hoor." En ik had net zoveel last als wanneer ik niets tegen allergie gebruik.

En: ingrediënten als "organische planten" staan bepaald niet garant voor succes tegen allergie, integendeel zou ik haast willen zeggen.

Ik heb bijvoorbeeld pas een voor mij nieuw type dagcrème potje gekocht hier in Amerika. Het betreft dit potje: <http://www.target.com/p/boots-botanics-organic-hydrating-day-cream-1-69-oz/-/A-11203290>

Als je wilt lachen, kom je even kijken als ik deze crème 's ochtends opsmeer. Ja, en ik ben zo koppig dat ik keer op keer tegen al mijn allergieën blijf ingaan, want ja, ik blijf dit opsmeren tot het potje leeg is. Langzaam wordt mijn gezicht (en nek) steeds roder totdat ik een hoofd heb alsof ik na een (veel) te lang durend bezoek uit de sauna kom. Succes gegarandeerd. Zo veel 'onschuldige, organische' plantjes in dit potje, maar mijn huid vindt het maar wat inspannend.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

19/04/2014 om 14:25 | [Bewerken](#)

Even rekenen. Een druppel wordt algemeen opgevat als een twintigste van een milliliter.

Een milliliter is 1/1000 van een liter, dus 1/1000.000 van een kubieke meter. Een druppel is dus 0,05 maal 0,001 maal 0,001 kubieke meter. Dus 50 maal tien tot de macht -9 kubieke meter.

Een kubieke kilometer is 1000x1000x1000 kubieke meter, en dus is 50 miljoen kubieke kilometer 50 maal tien tot macht 15 kubieke meter.

1 druppel maal tien tot de macht 24 is dus inderdaad 50 miljoen kubieke kilometer. C12 is een verdunning met een factor 100 tot de macht 12, is 10 tot de macht 24.

Om een idee te krijgen hoeveel water dat is: de totale oppervlakte van de aarde is 500 miljoen vierkante kilometer, dus als je de hele aarde 0,1 kilometer diep onder water zet (of het zeeniveau met zoveel verhoogt), dan heb je zoveel.

Dit maakt totaal geen indruk op homeopaten, die zeggen: 'ja, maar er wordt geschud hoor, bij dat verdunnen.' Alsof dat wat uitmaakt. Watermoleculen botsen honderden miljoenen (ten minste) malen per seconde tegen hun burens met snelheden van ongeveer 500 meter per seconde (de geluidssnelheid in water),

Dus een beetje kloppen tegen een leren boek maakt echt niks uit. Daar kun je een inhomogeen mengsel een beetje homogener mee maken, da's al.

Of de homeopaten zeggen dat het de geestelijke krachten zijn die versterkt worden door dat verdunnen en schudden. Maar ik vermoed dat het ze gewoon niet interesseert.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Constantia Oomen**19/04/2014 om 18:51 | [Bewerken](#)

Hallo JW,

veel dank voor je al even geduldige rekenuitleg. Het zijn exercities die mij epateren. (dit woord heb ik zojuist opgezocht en ik wilde het tenminste één keer in mijn leven gebruikt hebben).

Maar begrijp ik het nu goed, dat al die homeopaten (en dan hebben we het nog niet eens over hun patiënten) klakkeloos een of ander bedacht 'inzicht' dogmatiseren en tot in de eeuwigheid toepassen; dat met dat schudden en zo?

Ik zag meteen dat Rob hier een grap maakte met "Dat schudden moet in verticale richting gebeuren, waarbij je het flesje elke keer met kracht laat neerdalen op een enigszins verende ondergrond. Een in leer gebonden boek is daarvoor zeer geschikt."

En dit: "Die ene gepotentieerde druppel hoef je er dan niet meer bij te doen, want die kleeft nog aan het glas." deed mij ook al ernstig gniffelen.

Maar het is dus serieus bedoeld wat ze verkondigen?

Het sijpelt er wereldwijd maar heel langzaam in dat homeopathie letterlijk een schijnvertoning is, voortgestuwd door de vaak zelfhelende capaciteiten van het lichaam en het placebo effect.

Maar als je de prijzen bekijkt van die bijna oneindige (ik denk dat dat "bijna" onderhand weg mag?) verdunningen, moet je concluderen dat het volksverlakkerij is: geldroof. En wat door jullie terecht wordt aangekaart: het wordt een ander verhaal als er bij ernstige (al dan niet potentiële) ziektes homeopathische middelen worden voorgeschreven.

In Robs beschrijving van Homöopathie bei Heuschnupfen (HH), namelijk hoe de drie artsen het probleem tot in de puntjes in de kraag denken te vatten, herken ik de Duitse perfectionistische aard. Deutsche Gründlichkeit. Des te vreemder dat deze drie mannen geloven en volgen wat iemand ooit dacht uit te vogelen.

Mezelf als allergie patiënt kennende, vrees ik dat ik zoveel moest turven dat alles op mij van toepassing wordt. En dat ik dus maar beter al die homeopathische middelen tegen allergie tegelijk kan gaan innemen. Maar ik vermoed sterk dat ik dan nog te weinig binnenkrijg om iets te merken. Veel te weinig. Dat wordt zoeken naar die ene energetische afdruk van een molecuul.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Constantia Oomen

20/04/2014 om 01:43 | [Bewerken](#)

@ JW

"Dus een beetje kloppen tegen een leren boek maakt echt niks uit. Daar kun je een inhomogeen mengsel een beetje homogener mee maken, **da's al.**"

Goede herinneringen aan de US, JW? (off topic)

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Maurice

20/04/2014 om 17:01 | [Bewerken](#)

Om het een en ander in perspectief te kunnen plaatsen heb ik ooit eens uitgerekend dat een oplossing keukenzout met een potentie C11 (of D22) gelijk is aan 1 kg keukenzout (je weet wel zo'n pak dat in de keukenkast staat) die opgelost is in een bol water met een diameter van 5760 km. Ter vergelijking de maan heeft een diameter van ongeveer 3474 km...

D23 is dan gelijk aan het oplossen van 1 kg keukenzout in een bol water met een diameter van 12407 km. Ter vergelijking de diameter van de aarde is ruim 12700km.....

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Constantia Oomen

20/04/2014 om 19:53 | Bewerken

@ Maurice

Dat is een mooie vergelijking. Ik zag overigens op Pepijns (Pepijn van Erp) Twitter een interessante conversatie met een arts die volop voor homeopathie is:

bijvoorbeeld: <https://twitter.com/GioMeijer/status/457536009702764544>

Gio maakt mij een beetje boos hiermee. "homeopathie werkt goed. Mn bij complexere systemen". Oh ja?

Zoals bij kanker of wat minder erg (hoewel: allergie kan dodelijk zijn, zoals iedereen weet): allergie?

Now come on, Gio...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

21/04/2014 om 14:28 | Bewerken

En Maurice, waar komt dat keukenzout dat u oploste (pardon! ... "potentieerde") tot C11 origineel vandaan? Gewoon in dikke lagen afgezet waar heel vroeger zeewater heen weer klotste. Dat kilo'tje keukenzout terug in de oceaan, terug tussen al die andere zouten, nou dát maakt een indruk hoor!

Het mooiste vind ik altijd nog dat de homeo's het Natrium muriaticum noemen, ik denk om te verbloemen dat het om doodordinair keukenzout NaCl gaat dat ze in water oplossen, water waar al meer zout als verontreiniging in zit dan hun te bereiken "potentie" bedraagt.

En de homeo's maar volhouden dat potentiëren op hun voorgeschreven manier in homeopathische zin iets héél anders is dan doodgewoon verdunnen. Doodgewoon bedrog, dat is het.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

21/04/2014 om 22:27 | Bewerken

Dat schudden is bedacht door Hahnemann, en je kunt het gewoon in de Organon nalezen

Zie paragraaf 270 , voetnoot 3

<http://www.homeoint.org/books4/organon/org260.htm#p270>

Veel van Hahnemanns oorspronkelijke middelen waren niet zo gezond (Arsenicum, Kwik, giftige planten) en die kon hij natuurlijk niet onverdund op gezonde proefpersonen uitproberen. Hij heeft vervolgens al snel met verdunningen tot 1:100.000 gewerkt, en merkte (denk ik) dat het aantal 'symptomen' bij gezonde personen niet minder werd.

Dat heeft hem (denk ik) ertoe gebracht om steeds verder te verdunnen.

De koepokvaccinatie van Jenner heeft hem misschien ook op het idee gebracht dat 'een heel klein beetje' ook werkt. Het proces waarmee je een stuk ijzer magnetisch kunt maken maakte dat dat schudden hem logisch leek.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Constantia Oomen

21/04/2014 om 23:02 | Bewerken

@ JW

und giebt dann dem, mit seinem Stöpsel zugepfropften Fläschgen, 100 starke Schüttelstöße mit der Hand gegen einen harten, aber elastischen Körper 3)

3) Etwa auf ein mit Leder eingebundenes Buch.

* Schudt haar hoofd *

Iets verder staat:

Und so fährt man fort, bis durch gleiche Behandlung Ein aufgelöstes Kügelchen XXIX mit 100 Tropfen Weingeist, mittels 100 Schüttel-Stößen, eine geistige Arznei-Flüssigkeit gebildet hat,

Hieruit blijkt dat Samuel Hahnemann de homeopathie letterlijk als een geestelijke/spirituele remedie ziet. Maar waarom überhaupt nog iets fysieks maken? De arts kan de druppeltjes ook geestelijk overstralen, lijkt mij dan.

En dat bevestigt hij na enkele 'wiskundige uitstapjes' zelf:

7) Man wird diese Behauptung nicht unwahrscheinlich finden, wenn man erwägt, daß bei dieser Dynamisations-Weise, (deren Präparate ich nach vielen mühsamen Versuchen und

*Gegen-Versuchen als die kräftigsten und zugleich mildest wirkenden, d. i. als die vollkommensten befunden habe) das Materielle der Arznei sich bei jedem Dynamisations-Grade um 50,000 mal verringert und dennoch Unglaublich an Kräftigkeit zunimmt, so daß die fernere Dynamisation der in 125,000,000,000,000,000,000 erst zur dritten Potenz, zum Kubik- Inhalt erhobnen Cardinale, (50,000), wenn man letztere mit sich selbst multiplicirt und so in stetiger Progression bis zum dreißigsten Grade der Dynamisation fortschreitet, **einen Bruchtheil giebt, der sich kaum mehr in Zahlen aussprechen lassen würde.** Ungemein wahrscheinlich wird es hiedurch, **daß die Materie mittels solcher Dynamisationen (Entwickelungen ihres wahren, innern, arzneilichen Wesens) sich zuletzt gänzlich in ihr individuelles geistartiges Wesen auflöse und daher in ihrem rohen Zustande, eigentlich nur als aus diesem unentwickelten geistartigen Wesen bestehend betrachtet werden könne.***

(ondueraan § 270)

Vrije en snelle vertaling: het homeopathische middel is zover verdund dat, als je het sec zou bekijken, er in feite alleen nog iets onstoffelijks over is. Hoe meer je het verdund, hoe krachtiger het wordt (*Dynamisation*) en zijn ware wezen nadert. En hij zegt hier ook dat de ware aard van een medicijn geestelijk/spiritueel/onstoffelijk is.

Dat maakt van Hahnemann ronduit een esotericus. Het verbaast mij ten zeerste dat de homeopathie zo breed omarmd en gedragen wordt, aangezien het dus in feite pure esoterica is, en je daarin moet geloven (zolang de wetenschap nog geen soelaas biedt).

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Constantia Oomen

21/04/2014 om 23:14 | Bewerken

Rob maakte dus geen grapje over dat schudden op de ondergrond van een leren boek. Sorry, Rob, ik vond het goed gevonden, maar het was dus serieus bedoeld door Hahnemann. 😊

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Reacties zijn gesloten.

[Artikelen uit Skepter](#)

[Proefnummer van Skepter](#)

Blogroll

[Kloptdatwel.nl](#)

[SKEPP](#)

[Vereniging tegen de kwakzalverij](#)